

PARLAMENTUL

LEGE

Nr. _____ din _____ 2024

privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește principiile generale de constituire, organizare, finanțare și funcționare a Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi se utilizează noțiunile definite în Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, precum și următoarele noțiuni principale:

entitate de implementare – instituție publică care asigură implementarea programelor și a proiectelor de dezvoltare a Sistemului de documente normative în construcții;

plan tematic anual privind elaborarea normativelor tehnice în construcții – listă proiectelor de documente normative în construcții, care include valoarea resurselor financiare pentru fiecare proiect, alocate anual prin legea anuală a bugetului de stat, coordonat cu Ministerul Finanțelor și partenerii sociali și aprobat de către Consiliul Național de Coordonare a Fondului Național pentru Dezvoltarea Sistemului de Documente Normative în Construcții (în continuare - *Consiliul Național de Coordonare a Fondului*);

sistem de documente normative în construcții - totalitatea documentelor normative interdependente, corelate prin scopuri și sarcini comune privind asigurarea securității, sporirea eficienței și calității procesului de construcții, de urbanism și amenajare a teritoriului, precum și a documentelor utilizate la proiectarea (inclusiv prospecțiuni inginerești), construcția, modernizarea, consolidarea, reparația, exploatarea, dezafectarea și postutilizarea clădirilor și a construcțiilor.

Articolul 3. Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții

(1) Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții (în continuare – *Fond*) se constituie pentru finanțarea dezvoltării sistemului de documente normative în construcții (în continuare – *SDNC*), inclusiv

finanțării/cofinanțării programelor, proiectelor și activităților de realizare a politicii de stat în domeniul dezvoltării sistemului calității în construcții și a potențialului tehnico-științific, spori gradul de armonizare a documentelor normative pentru domeniul construcțiilor, arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului cu cele din Uniunea Europeană.

(2) Fondul reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării programelor de elaborare a sistemului de documente normative în construcții.

(3) Fondul este constituit:

1) din alocațiile aprobate prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014;

2) din defalcări ale investitorilor în construcții, prin transferul la bugetul de stat, indiferent de forma de proprietate, în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național;

3) din surse de asistență externă și din alte surse neinterzise de legislație.

(4) Fondul este gestionat de către organul central de specialitate în domeniul construcțiilor, care efectuează alocarea mijloacelor acestuia, cu aprobarea prealabilă a Consiliului Național de Coordonare a Fondului, prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor, iar operațiunile financiare de executare a proiectului de investiții cu finanțare din sursele de asistență externă sunt derulate de către o unitate de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC, creată în cadrul Oficiului amenajarea teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor (OATUCL) de către organul central de specialitate în domeniul construcțiilor.

(5) Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului se aprobă de către Guvern.

(6) Distribuția anuală a mijloacelor alocate Fondului, pentru asumarea angajamentelor multianuale, se realizează separat pentru implementarea planului tematic anual de finanțare în domeniul construcțiilor, în conformitate cu decizia Consiliului Național de Coordonare a Fondului cu respectarea prevederilor Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și a Regulamentului privind asumarea angajamentelor multianuale, aprobat de Guvern.

(7) Consiliul Național de Coordonare a Fondului este o structură colegială, constituită pentru aprobarea, monitorizarea gestionării mijloacelor alocate Fondului, promovarea și coordonarea obiectivelor de dezvoltare a SDNC. Regulamentul Consiliului Național de Coordonare a Fondului, atribuțiile, componența, modul de organizare și de activitate se aprobă de către Guvern.

(8) Finanțarea angajamentelor multianuale se efectuează din contul bugetului

de stat, în limitele cheltuielilor prognozate în acest scop pe anii respectivi. Valoarea angajamentelor multianuale se ajustează anual în corespundere cu alocațiile bugetare aprobate în acest scop pe anul bugetar respectiv, în primul an, și în limitele cheltuielilor aprobate la cadrul bugetar pe termen mediu, pentru perioada respectivă în următorii ani.

Articolul 4. Destinația Fondului

(1) Mijloacele Fondului sunt utilizate pentru:

1) crearea, întreținerea, revizuirea, modificarea, armonizarea SDNC, care cuprinde toate etapele procesului investițional în construcții, inclusiv documentele normative aferente, regulile de construcție în domeniile tehnic, urbanistic, arhitectural, constructiv, economic, organizatoric, producerea de materiale și articole pentru construcții, prospecțiunile ingineresti, proiectarea, construcția, exploatarea, reparația, demolarea clădirilor și edificiilor, precum elaborarea reglementărilor în construcții și a documentelor de politici (normative și coduri practice în construcții (NCM și CP), reguli tehnice recunoscute (linii directe, metodologii, regulamente, instrucțiuni, proceduri, norme de deviz, manuale, ghiduri, îndrumătoare etc.), documente normative în construcții europene și internaționale adoptate în calitate de documente naționale, proceduri, specificații tehnice);

2) elaborarea studiilor, documentațiilor, testărilor, cercetărilor, bazelor de date necesare fundamentării reglementărilor tehnice specifice domeniului construcțiilor și produselor pentru construcții;

3) asigurarea juridică, necesară pentru funcționarea SDNC;

4) procurarea utilajului editorial și a mijloacelor tehnice necesare pentru editarea și reeditarea documentelor normative în construcții, lucrările tipografice;

5) efectuarea expertizei documentelor normative în construcții;

6) procurarea documentelor normative ale organizațiilor internaționale, inclusiv documentele normative ale altor state în domeniul construcțiilor;

7) remunerarea comitetelor tehnice pentru elaborarea și coordonarea proiectelor de documente normative în construcții, efectuată în bază de contracte de prestări servicii;

8) organizarea și desfășurarea seminarelor, ședințelor pe problemele elaborării și adoptării documentelor normative, standardizării și certificării în construcții;

9) efectuarea încercărilor și măsurărilor experimentale în laboratoarele și la obiectivele în construcții, care pot fi utilizate la elaborarea documentelor normative respective, procurarea laboratoarelor mobile și mijloacelor de transport pentru asigurarea acestor activități;

10) elaborarea și promovarea programelor de instruire a specialiștilor cu

activități în domeniul construcțiilor;

11) finanțarea elaborării/revizuirii profilurilor ocupaționale în construcții, elaborării/revizuirii, evaluării și validării standardelor ocupaționale în construcții pentru profesiile muncitorești și pentru perfecționarea cadrului normativ în domeniul formării profesionale;

12) finanțarea activităților și a secretariatului Comitetului sectorial pentru formarea profesională în ramura construcțiilor;

13) elaborarea și implementarea programelor, proiectelor și concursurilor naționale/internaționale de promovare a calității în construcții și tehnologiilor inovatoare în construcții;

14) procurarea produselor software, crearea, gestionarea și întreținerea sistemelor informaționale și a bazelor de date în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, proiectărilor, construcțiilor și producerii materialelor de construcție;

15) finanțarea activităților și serviciilor de monitorizare, prognozare și formare a preșurilor și tarifelor în domeniul construcțiilor și produselor pentru construcții.

(2) Mijloacele Fondului pot fi utilizate și pentru alte activități, care corespund scopului constituirii și direcțiilor de utilizare a mijloacelor fondului, inclusiv și pentru mecanismele de cofinanțare a proiectelor în proces de implementare din surse de asistență externă, în conformitate cu Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului, aprobat de Guvern.

(3) Condițiile de alocare a mijloacelor Fondului conform domeniilor de intervenție sunt prevăzute în Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului.

Articolul 5. Principiile generale de alocare a mijloacelor din Fond.

(1) Alocarea mijloacelor din Fond se realizează în baza următoarelor principii de bază:

eficiență – buna utilizare a resurselor financiare alocate pentru dezvoltarea SDNC;

echitate și libera concurență – aplicarea în mod nediscriminatoriu a prevederilor actelor normative și a criteriilor de selectare a beneficiarilor finanțării din mijloacele Fondului, astfel încât orice ofertant să beneficieze de șanse egale în obținerea finanțării;

durabilitate – caracterul viabil din punct de vedere tehnic, financiar și instituțional al măsurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC;

planificare – procesul sistemic prin care se creează o imagine proprie a viitorului și elaborează pașii corespunzători, în funcție de resursele financiare disponibile, pentru a realiza cele planificate în beneficiul omului;

coordonare – concordarea, atât la nivel național, cât și la nivel sectorial, a

măsurilor și obiectivelor pentru susținerea dezvoltării SDNC;

parteneriat – cooperarea autorităților publice centrale cu partenerii sociali (patronatele și sindicatele în construcții și industria materialelor de construcții), societatea civilă în activitatea de planificare, elaborare și implementare a măsurilor privind susținerea dezvoltării SDNC;

transparență – claritatea în procesele alocării, distribuirii și utilizării mijloacelor pentru dezvoltarea SDNC.

(2) Realizarea activităților de elaborare a documentelor normative în construcții se va efectua în baza Planului tematic anual privind elaborarea normativelor tehnice în construcții, aprobat în modul stabilit de lege și publicat pe pagina web oficială a organului central de specialitate în domeniul construcțiilor.

Articolul 6. Mecanismele de utilizare a mijloacelor Fondului

(1) Mecanismele de utilizare a mijloacelor Fondului sunt: servicii, lucrări, bunuri, asistență tehnică, precum și alte mecanisme neinterzise de legislație.

(2) Selectarea mecanismelor de utilizare a mijloacelor Fondului se stabilește în dependență de tipul programului, proiectului sau activității planificate, în conformitate cu Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului, aprobat de Guvern.

Articolul 7. Contribuții obligatorii ale beneficiarilor (investitorilor) construcțiilor

(1) Investitori în construcții, indiferent de forma de proprietate, participă la formarea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții, prin transferul la bugetul de stat al defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național.

(2) Investitorii construcțiilor calculează de sine stător valoarea contribuțiilor obligatorii și le transferă în Fond eșalonat, anual, în modul următor:

1) minimum 30% din valoarea totală calculată a contribuțiilor obligatorii se virează înainte de obținerea autorizației de construire;

2) suma restantă se virează anual, concomitent cu realizarea și finanțarea investițiilor în capital fix.

(3) Investitorii construcțiilor sunt obligați să vireze integral suma contribuțiilor obligatorii în Fond până la recepția finală a obiectului.

(4) Dacă durată normativă de realizare a investițiilor în capital fix este mai mică de 12 luni, atunci beneficiarii (investitorii) construcțiilor virează integral contribuțiile obligatorii în Fond înainte de obținerea autorizației de construire.

(5) Administrarea defalcărilor prevăzute la alin. (1) se efectuează de către

Serviciul Fiscal de Stat, într-un mod similar celui stabilit pentru administrarea impozitelor și taxelor, conform legislației fiscale.

(6) Investitorii menționați la alin. (1) sunt obligați să prezinte Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă anuală privind defalcările prevăzute la alin. (1), în forma stabilită de Serviciul Fiscal de Stat. Darea de seamă anuală privind defalcările prevăzute la alin. (1) se prezintă utilizând, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art.187 alin.(2¹) din Codul fiscal.

Articolul 8. Contribuții benevole ale persoanelor fizice și juridice, granturile de la organizațiile donatoare internaționale, alte surse neinterzise de legislație

În Fond pot fi atrase mijloace financiare din sectorul public și privat la nivel național și internațional, granturi, precum și mijloace financiare din alte surse legale, în modul stabilit de legislație.

Articolul 9. Atribuțiile Guvernului în procesul de formare, utilizare și gestionare a Fondului

În procesul de formare, utilizare și gestionare a Fondului, Guvernul are următoarele atribuții:

- 1) propune Parlamentului aprobarea, prin legea anuală a bugetului de stat, a alocațiilor pentru Fond;
- 2) aprobă modul de formare și utilizare a mijloacelor Fondului;
- 3) aprobă Planul de acțiuni privind armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene;
- 4) aprobă conceptul și regulamentul sistemului informațional pentru gestionarea SDNC;
- 5) asigură asistența tehnică și metodologică în implementarea politicii statului în armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene.

Articolul 10. Atribuțiile Consiliului Național de Coordonare a Fondului

(1) Consiliul Național de Coordonare a Fondului are următoarele atribuții:

- 1) aprobă Planul tematic multianual (trei ani) privind elaborarea normativelor tehnice în construcții, elaborat de către organului central de specialitate în domeniul construcțiilor;
- 2) aprobă decizia privind distribuirea mijloacelor alocate în Fond pe planuri tematice anuale și programe de dezvoltare a SDNC;
- 3) aprobă planurile anuale de finanțare separată a programelor și proiectelor de dezvoltare SDNC, în limita resurselor aprobate;

4) aprobă programe și planuri naționale pentru dezvoltarea SDNC și monitorizează îndeplinirea angajamentelor asumate la nivel guvernamental, privind transpunerea în reglementările tehnice naționale (NCM, CP, ghiduri, etc.) a reglementărilor tehnice ale Uniunii Europene în domeniul construcțiilor;

5) examinează și monitorizează modul de utilizare a mijloacelor Fondului național;

6) contribuie la atragerea de mijloace financiare suplimentare pentru dezvoltarea SDNC;

7) exercită alte atribuții, care au ca obiectiv susținerea politicii de dezvoltare a SDNC.

(2) Activitatea membrilor Consiliului Național de Coordonare a Fondului nu este remunerată.

Articolul 11. Atribuțiile organului central de specialitate în domeniul construcțiilor

Organului central de specialitate în domeniul construcțiilor are următoarele atribuții:

1) elaborează Planul tematic anual privind elaborarea normativelor tehnice în construcții cu respectarea Regulamentului privind asumarea angajamentelor multianuale aprobat de Guvern;

2) prezintă proiectul Planului tematic anual privind elaborarea normativelor tehnice în construcții, anterior avizat de Ministerul Finanțelor, Consiliului Național de Coordonare a Fondului pentru aprobare;

3) întreprinde activități, abordări și propune norme tehnice noi, corelate cu prioritățile și provocările privind dezvoltarea durabilă, adaptarea la schimbările climatice, transformarea digitală, sănătatea publică, și care vin în sprijinul asigurării sustenabilității mediului construit, îmbunătățirii sistemului calității în construcții și menținerea, pe întreaga durată de existență a construcțiilor, a nivelului prevăzut al cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, stabilite în art. 336 al Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023;

4) asigură gestionarea mijloacelor Fondului;

5) coordonează și asigură monitorizarea procesului de implementare a Planurilor de acțiuni privind armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene;

6) elaborează și propune Guvernului spre aprobare actele normative privind acțiunile necesare pentru asigurarea proceselor de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC;

7) asigură lucrările de secretariat ale Consiliului Național de Coordonare a Fondului.

Articolul 12. Unitatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC

(1) Implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC finanțate din mijloacele Fondului se realizează de o unitate de implementare, creată în cadrul Oficiului amenajarea teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor (OATUCL) de către organul central de specialitate în domeniul construcțiilor.

(2) Modul de organizare și funcționare a unității de implementare se aprobă de organul central de specialitate în domeniul construcțiilor.

(3) Cheltuielile de organizare și funcționare a unității de implementare se suportă din contul Fondului.

Articolul 13. Control și responsabilități

(1) Controlul asupra virării integrale și la timp a contribuțiilor obligatorii în Fond îi revine Serviciului Fiscal de Stat.

(2) Monitorizarea utilizării conform destinației a mijloacelor financiare ale fondului este efectuată de Consiliului Național de Coordonare a Fondului.

(3) Controlul legalității operațiunilor, procedurilor și modului de utilizare conform destinației a mijloacelor financiare ale Fondului este efectuat de autoritățile competente, în modul stabilit de legislație.

(4) Responsabilitatea privind utilizarea conform destinației a mijloacelor financiare ale Fondului se pune în sarcina organului central de specialitate în domeniul construcțiilor.

(5) Pentru neachitarea, diminuarea și/sau neefectuarea în termen a defalcărilor prevăzute la art. 7 alin. (1), Serviciul Fiscal de Stat va aplica măsurile prevăzute în titlul V al Codului fiscal.

Articolul 14. Sistemul informațional pentru asigurarea transparenței procesului de dezvoltare a SDNC

(1) Sistemul informațional pentru asigurarea transparenței procesului de dezvoltare a SDNC reprezintă o resursă informațională automatizată asigurată prin instituirea de către Guvern a Sistemului informațional „Portalul documentelor normative în construcții” (în continuare - *Portalul eDNC*).

(2) Portalul eDNC este destinat pentru asigurarea accesului cetățenilor, arhitecților, proiectanților, diriginților de șantier, responsabililor tehnici și altor specialiști în construcții, avocaților și juriștilor, producătorilor de materiale de construcții, funcționarilor din cadrul autorităților publice centrale și locale la baza de

date a documentelor normative în construcții, valabile pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și pentru asigurarea participării acestora la examinarea și avizarea proiectelor de documente normative în curs de elaborare și astfel la sporirea calității construcțiilor, prin creșterea gradului de cunoaștere a normativelor în construcții.

(3) Funcțiile informaționale principale ale Portalului eDNC sunt:

1) asigurarea transparenței și a accesului la informația privind actele normative în construcții în vigoare și cele în procesul de elaborare, legislația Uniunii Europene în domeniul construcțiilor și lista evaluărilor tehnice, prin intermediul rețelei internet pe adresa www.ednc.gov.md;

2) publicarea noutăților, inclusiv a materialelor multimedia, privind evenimentele din domeniul construcțiilor organizate de către organului central de specialitate în domeniul construcțiilor;

3) creșterea nivelului de transparență și de asigurare al feedbackului utilizatorilor Portalului eDNC.

(4) Proprietarul Portalului eDNC este statul.

(5) Posesorul Portalului eDNC este organului central de specialitate în domeniul construcțiilor, care asigură condițiile juridice, organizatorice și financiare pentru funcționarea și dezvoltarea sistemului informațional.

(6) Executarea măsurilor de asigurare a securității informaționale și a suportului software atât împotriva accesului neautorizat la bazele de date ale Portalului eDNC, cât și împotriva modificării neautorizate a conținutului obiectelor informaționale și a suportului software a Portalului eDNC îi revine posesorului.

(7) Resursele financiare pentru asigurarea dezvoltării, mentenanței și a exploatării Portalului eDNC sunt alocate din Fond.

Articolul 15. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Defalcările pentru finanțarea SDNC acumulate și nevalorificate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se transferă în Fond, la contul trezorerial special al organului central de specialitate în domeniul construcțiilor.

(3) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- 1) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- 2) va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

la proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, responsabil de elaborarea politicilor în domeniul construcțiilor și urbanismului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții este elaborat în vederea executării acțiunii stabilite în pct. 297 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023 și ajustării prevederilor legale la prevederile Codului Urbanismului și Construcțiilor nr.434/2023.</p> <p>Scopul proiectului de act normativ, este crearea unui fond special destinat pentru buna asigurare a dezvoltării bazei normative în construcții, constituit cu participarea investitorilor în construcții și a construcțiilor realizate cu suportul bugetului de stat, inclusiv și consolidarea sistemului calității în construcții, în scopul asigurării rezistenței mecanice a construcțiilor; securitatea la incendiu; igienă, sănătate și mediu înconjurător; siguranță și accesibilitate în exploatare; protecție împotriva zgomotului; economie de energie și izolare termică precum și utilizare sustenabilă a resurselor naturale care reprezintă cerințele fundamentale obligatorii pentru obținerea unor construcții de calitate, astfel încât să nu reprezinte o amenințare pentru viața oamenilor și mediul înconjurător. Totodată, Fondul creat se va asigura gestionarea eficientă și transparentă a surselor financiare acumulate din defalcările agenților economici cu activități în construcții, a celor alocate din bugetul de stat și din alte surse care nu contravin legislației și va conduce la creșterea gradului de armonizare a documentelor normative pentru domeniul construcțiilor, amenajării teritoriului și urbanismului cu cele ale Uniunii Europene.</p> <p>Proiectul actului normativ va:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Dezvolta continuu Sistemul de documente normative în construcții (SDNC) ajustat la cerințele UE;
2. Reduce impacturile asupra mediului și securitatea oamenilor urmare a realizării construcțiilor și a industriei produselor pentru construcții;
3. Asigura claritatea și optimizarea reglementărilor tehnice în construcții bazate pe prevederile Eurocod-urilor, va reduce suprapunerile de norme și contradicția cu alte acte normative;
4. Asigura siguranța oamenilor și a mediului înconjurător în procesul de exploatare a construcțiilor;
5. Transpune reglementările tehnice în construcții ale UE de către Moldova, care vor contribui la alinierea la bunele practici în construcții ale UE până în anul 2030. <p>Ca finalitate proiectul de actul normativ va contribui la îmbunătățirea situației din sectorul construcțiilor și va asigura buna realizare a obiectivului privind dezvoltarea SDNC, calității în construcții, participarea mai activă a companiilor de construcții la dezvoltarea SDNC, urmare a asigurării transparenței în gestionarea surselor financiare prin crearea Fondului.</p>

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE, dar va conduce la alinierea cu practicile UE, totodată instituie cadrul juridic al Republicii Moldova și nu contravine principiilor de funcționare a pieței interne a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Crearea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții (FNDS DNC) are ca scop asigurarea unei bune organizări a modului de gestionare eficientă a surselor alocate de bugetul de stat pentru dezvoltarea bazei normative în construcții și ajustarea responsabilităților instituțiilor responsabile de domeniu, precum organul central de specialitate al administrației publice centrale în domeniul construcțiilor, organul central de specialitate al administrației publice centrale în domeniul finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat.

Proiectul de lege este structurat în 15 articole, după cum urmează:

- Articolul 1. Obiectul de reglementare, care constă în stabilirea principiilor generale de constituire, organizare, finanțare și funcționare a Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții;

- Articolul 2. Noțiuni principale, care include unele noțiuni principale care nu sunt prevăzute în Codul urbanismului și construcțiilor;

- Articolul 3. Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții, care stabilește modul de gestionare a mijloacelor financiare acumulate din alocări din bugetul de stat, din surse de asistență externă și din alte surse neinterzise de legislație, instituția responsabilă de gestionare a acestora, constituirea Consiliului Național de Coordonare a Fondului pentru aprobarea, monitorizarea gestionării mijloacelor alocate Fondului, promovarea și coordonarea obiectivelor de dezvoltare a SDNC, finanțarea angajamentelor multianuale, etc.;

- Articolul 4. Destinația Fondului, care stabilește detaliat lucrările pentru dezvoltarea SDNC, pentru care vor fi utilizate sursele financiare ale Fondului;

- Articolul 5. Principiile generale de alocare a mijloacelor din Fond, care stabilește că alocarea mijloacelor din Fond se va realiza în baza principiilor de bază și anume pe principiul eficienței, echității și liberei concurențe, durabilității, planificării, coordonării cât la nivel național așa și la nivel sectorial, parteneriat prin cooperarea autorităților publice centrale cu partenerii sociali (patronatele și sindicatele în construcții și industria materialelor de construcții) și societatea civilă, transparență;

- Articolul 7. Contribuții obligatorii ale beneficiarilor (investitorilor) construcțiilor, care prevede modul de virare a defalcărilor;

- Articolul 8. Prevede contribuții benevole ale persoanelor fizice și juridice, granturile de la organizațiile donatoare internaționale, alte surse neinterzise de legislație;

- Articolul 9. Prevede atribuțiile Guvernului în procesul de formare, utilizare și gestionare a Fondului, aprobarea modului de formare și utilizare a mijloacelor Fondului ș.a.;
- Articolul 10. Prevede atribuțiile Atribuțiile Consiliului Național de Coordonare a Fondului;
- Articolul 11. Prevede atribuțiile organului central de specialitate în domeniul construcțiilor;
- Articolul 12. Prevede implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC finanțate din mijloacele Fondului se realizează prin o unitate de implementare, creată în cadrul Oficiului amenajarea teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor (OATUCL) de către organul central de specialitate în domeniul construcțiilor, precum și modul de organizare și funcționare ale acesteia. Este de remarcat că, sub aspect conceptual, proiectul nu presupune crearea unei entități noi, aceasta urmând să se regăsească în structura organizatorico-funcțională a Oficiului Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe, prin operarea unor intervenții normative pe marginea structurii instituției publice, în limita (fără majorarea) Statului de personal, după adoptarea prezentului proiect;
- Articolul 13. Stabilește entitățile cu atribuții de control și responsabilitățile acestora;
- Articolul 14. Pentru asigurarea transparenței procesului de dezvoltare a SDNC prevede instituirea resursei informaționale automatizate: Sistemul informațional „Portalul documentelor normative în construcții” (eDNC);
- Articolul 15. Dispoziții finale și tranzitorii, prevede intrarea în vigoare a actului normativ la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și alte prevederi tranzitorii.

Implementarea actului normativ propus va avea un impact pozitiv asupra sectorului construcțiilor, dat fiind stabilirea la nivel național a unor măsuri sigure și transparente.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul de lege nu conține prevederi care ar avea impact negativ asupra economiei Republicii Moldova și nu implică alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute de art.347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 (implicații financiare care au fost evaluate la etapa adoptării Codului) și transpuse în art.3 alin.(3) al proiectului de act normativ, după cum urmează:

- alocații aprobate/prevăzute prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014;
- defalcări ale investitorilor în construcții, prin transferul la bugetul de stat, indiferent de forma de proprietate, în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național;
- surse de asistență externă și din alte surse neinterzise de legislație, inclusiv sub formă de donații, granturi, mijloace financiare alocate de către partenerii de dezvoltare/instituțiile financiare internaționale donatoare pentru implementarea proiectelor și alte surse legale.

În context, având în vedere cele expuse, nu este aplicabilă prevederea referitoare la consultarea *prealabilă* a proiectului de către Ministerul Finanțelor, în sensul pct.11 subpct.2¹) lit.b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a

proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, Ministerul Finanțelor urmând a fi consultat în proces de avizare.

Totodată, prevederile proiectului nu implică costuri suplimentare pentru agenții economici din domeniu.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege elaborat va genera necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr.633/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe, Hotărârii Guvernului nr.391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și Hotărârea Guvernului nr.1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe portalul guvernamental, la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11818. Propuneri, comentarii și obiecții din partea publicului, nu au parvenit.

Analiza impactului de reglementare la proiect a fost examinată în ședința Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr. 38-148-2210/10.07.2024 din 16 iulie 2024 și a fost susținută condiționat.

Proiectul de lege va fi supus avizării și consultărilor publice, conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, și va fi plasat pe site-urile web nominalizate supra, după înregistrarea proiectului, în modul stabilit, de către Cancelaria de Stat.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege va fi supus expertizei anticorupție, conform art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele examinării acesteia vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele examinării acesteia vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

În conformitate prevederile pct.11 subpct.1), 2) și 2¹) lit. c) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, a fost elaborată Analiza impactului de reglementare la proiect, care a fost prezentată pentru examinare către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător prin scrisoarea nr. 10-3589 din 04.07.2024, conform prevederilor stabilite în Hotărârea Guvernului nr.23/2019 și este inclus în Agenda

ședinței Grupului de lucru al Comisiei se stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Nr.38-148-2201/10.07.2024 pentru data de 16 iulie 2024.

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii cu privire la actele normative nr.100/2017.

Secretar general adjunct

Eugeniu HARABARA

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE (AIR)

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului de reglementare (AIR) la proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.
Data:	04.07.2025
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Subdiviziunea:	Direcția politici și reglementări în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor
Persoana responsabilă și datele de contact:	Alina Tagadiuc, email: alina.tagadiuc@midr.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei:

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Analiza preliminară a impactului de reglementare (în continuare - AIR) la proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții este elaborată în vederea executării acțiunii stabilite în pct.297 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023, ajustării prevederilor legale la prevederile Codului Urbanismului și Construcțiilor nr.434/2023, în conformitate cu prevederile art.13 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.23/2019 cu privire la aprobarea metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

În prezent, finanțarea sistemului de documente normative în construcții se efectuează din bugetul de stat conform prevederilor art.37 al Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții, conform cărora investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de tipul de proprietate, sunt obligați să participe la crearea mijloacelor pentru elaborarea documentelor normative în construcții prin virarea la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sînt finanțate din bugetul public național, dar nu mai mult de 50 de mii lei la un obiect. Iar, administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții se efectuează conform Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1436/2008 cu modificările ulterioare.

Problemele care necesită intervenția statului și elaborarea proiectului de lege privind crearea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții, sunt determinate de următorii factori principali:

1. Cu toate că, bugetul de stat participă la finanțarea Sistemului de documente normative în construcții (dinamica acumulărilor și alocărilor financiare, se prezintă în Tabelul 1), nu este respectat principiul echitabilității (proporționalității) în raporturile dintre stat și întreprinzător conform art.4 alin.e) al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, deoarece suma mijloacelor alocată din bugetul de stat nu este corelată cu volumul investițiilor capitale finanțate din bugetul de stat, adică beneficiarii de stat se află într-o poziție mai favorabilă, decît cei privați.

2. Obligația privind virarea la bugetul de stat a acestor defalcări, în mărime de 0,5% din valoarea investițiilor în capital fix, nu corespund esenței și scopului efectuării acestor defalcări, adică investitorii

ar trebui să efectueze defalcări pentru un scop concret și anume pentru elaborarea documentelor normative în construcții. Acest scop ar trebui să fie respectat și în mecanismul de acumulare și administrare a acestor mijloace, adică acumularea lor ar trebui să aibă loc în cadrul unui fond special, cont special, și nicidecum aceste defalcări nu pot constitui sursele de venit ale bugetului de stat, deoarece astfel se denaturează esența efectuării defalcărilor. Astfel, în acest context, o altă problemă majoră, constă în eschivarea investitorilor (dezvoltatorilor) de la viarea la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 din volumul investițiilor în capital fix pentru obiectele de construcție (pentru finanțarea SDNC) conform prevederilor art.37 alin.(2) din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții (în vigoare până la intrarea în vigoare pe 30.01.2025 a Codului urbanismului și construcțiilor nr.434/2023), deoarece aceste defalcări nu se încadrează în categoria de taxe și impozite conform art.6 al Codului fiscal nr.1163/1997, dar și lipsa de control din partea statului privind virarea defalcărilor și respectării prevederilor legale, precum și de către autoritățile administrațiilor publice locale emitente a autorizațiilor de construire, deoarece aceste defalcări nu se virează în bugetele locale ale acestora.

3. Neconcordanțe între normele cadrului normativ național, Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții și Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale (art.66), care au condus la nerecunoașterea contractelor multianuale încheiate pentru elaborarea proiectelor de normative în construcții și neînregistrarea acestora de către Trezoreria de Stat, în ultimii cinci ani.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate.

Domeniul construcțiilor ocupă un loc esențial în dezvoltarea economiei naționale și formarea produsului intern brut. Astfel, una din prioritățile de bază a domeniului construcțiilor este dezvoltarea Sistemului național de documente normative în construcții (în continuare – SDNC) prin revizuirea reglementărilor tehnice existente în domeniu, elaborarea și aplicarea normativelor noi, inclusiv și elaborarea datelor pentru anexele naționale în vederea implementării Eurocodurilor, precum și armonizarea acestora cu reglementările și standardele europene.

În acest context, menționăm că SDNC, conform Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1436/2008, reprezintă totalitatea documentelor normative interdependente, corelate prin scopuri și sarcini comune privind asigurarea securității, sporirea eficienței și calității procesului de construcții, de amenajare a teritoriului și urbanism, precum și a documentelor utilizate la proiectarea (inclusiv prospecțiuni inginerești), construcția, modernizarea, consolidarea, reparația, exploatarea, dezafectarea și postutilizarea clădirilor și a construcțiilor. SDNC se formează de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor și este constituit din:

- a) acte normative în construcții – reglementări în construcții;
- b) normative în construcții moldovenești – NCM – reglementări tehnice;
- c) coduri practice în construcții – CP;
- d) profiluri ocupaționale și standarde ocupaționale – PO, SO;
- e) documente normative în construcții europene și internaționale adoptate în calitate de documente naționale;
- f) reguli tehnice recunoscute (linii directe, metodologii, regulamente, instrucțiuni, proceduri, norme de deviz, manuale, ghiduri, îndrumătoare etc.), conform EN 45020.

În prezent, pentru proiectarea și realizarea construcțiilor în Republica Moldova se mai utilizează peste 250 de СНиП-uri și peste 160 norme ex-sovietice, precum și, aproximativ 500 de normative moldovenești, care fac referințe la standarde de tip GOST care în prezent sunt anulate. De asemenea, sunt menținute peste 700 de documente sovietice cu caracter de recomandare, elaborate în anii 70-90

al secolului trecut. Documentele menționate, nu mai reflectă acțiunile și sarcinile actuale în mediile agresive, efectele schimbărilor climatice, fenomenele meteorologice extreme și riscurile seismice ridicate de azi, care trebuie luate în calcul prin normativele în construcții.

Această situație creează dificultăți considerabile în aplicarea acestor normative și a standardelor europene în construcții de către proiectanți, dezvoltatori, producători, importatori și distribuitori de materiale de construcții și se răsfrânge catastrofic asupra calității construcțiilor, securității cetățenilor și mediului. Deși, până în prezent, au fost adoptate în calitate de standarde naționale peste 3700 de standarde europene EN și internaționale ISO, care servesc drept bază pentru elaborarea/actualizarea normativelor în construcții (NCM) și codurilor practice în construcții (CP), acestea în prezent nu substituie GOST-urile și prevederile depășite din majoritatea normativelor în construcții în vigoare, cauză fiind multiplele probleme apărute, care au devenit bariere în valorificarea a celor mizere surse financiare alocate de bugetul public pentru elaborarea și actualizarea normativelor în construcții. De fapt, în ultimii 5 ani, nu au fost elaborate normative și nu au fost valorificate sursele financiare alocate anual, din cauza neînregistrării contractelor pentru elaborarea normativelor în construcții de către Trezoreria de stat, și nerecunoașterea contractelor cu executare mai mare de un an. Astfel, acest fapt a dus inclusiv și la nerealizarea angajamentelor luate de stat privind armonizarea reglementărilor tehnice naționale cu cele ale UE, precum și de elaborare a anexelor naționale la Eurocod-uri.

Eurocodurile reprezintă o serie de standarde europene, care prevăd metode de proiectare și calcul a rezistenței mecanice a elementelor structurale pentru construcții spațiale. Aceste metode permit proiectarea și verificarea stabilității structurilor pentru construcții sau a unor părți ale acestora și dimensionarea adecvată a elementelor structurale pentru construcții.

Întârzierea implementării Eurocodurilor are efecte deosebit de negative asupra activității în construcții, care se manifestă prin următoarele:

- imposibilitatea armonizării documentelor normative cu standardele europene. Aceasta reprezintă o provocare majoră pentru Republica Moldova, în contextul adoptării și implementării unui număr mare de standarde europene și internaționale în domeniul construcțiilor (până în prezent au fost adoptate peste 3800 de standarde europene și internaționale);

- gradul scăzut de aplicare a tehnologiilor și materialelor noi în construcții. Existența și aplicarea documentelor normative depășite creează dificultăți pentru implementarea și utilizarea materialelor și tehnologiilor noi în domeniul construcțiilor;

- bariere tehnice în calea comerțului. Existența documentelor normative în construcții care nu sunt armonizate cu standardele europene (respectiv, conțin cerințe nearmonizate cu standardele europene) creează bariere pentru utilizarea produselor pentru construcții fabricate conform standardelor europene inclusiv și celor importate în țară;

- bariere administrative pentru activitatea de construcții. În cazul în care documentele normative în construcții nu sunt suficient de flexibile și nu oferă agenților economici (proiectanților și antreprenorilor) posibilitatea să aplice unele soluții tehnice, documentele normative pot crea bariere administrative pentru implementarea unui proiect de construcții cu finanțare externă, ceea ce presupune investiții (de exemplu, la etapa de expertizare a documentației de proiect);

- încrederea redusă în documentele normative în construcții. Neîncrederea agenților economici și a cetățenilor în documentele normative în construcții apare atunci când sistemul nu este eficient și nu asigură nivelul necesar de protecție și securitate, atât de important pentru Republica Moldova, aflată în zona seismică cu intensitate înaltă;

- lipsa planificării pe termen mediu și lung (multianuală) a dezvoltării sistemului de documente normative în construcții (SDNC), care actualmente nu permite de a eficientiza procesul de planificare

și utilizare a bugetului pentru elaborarea documentelor normative în construcții, precum și pentru ajustarea mai rapidă a acestora la reglementările tehnice în construcții ale UE.

Eurocod-urile (58 de părți, expuse pe 2350 pagini), adoptate în prezent în calitate de standarde naționale, pentru aplicarea cărora trebuie elaborate Anexe naționale precum și aduse în conformitate cu acestea toate normativele naționale în construcții actuale. La ziua de azi, au mai rămas de elaborat 16 anexe naționale din totalul de 59 anexe, dar și de actualizat (calibrat) toate cele elaborate anterior, având în vedere că acestea au fost elaborate în perioada anilor 2012-2018 și pentru a evita contradicțiile dintre prevederi, de ex. anexa națională la Eurocod 1 adoptată în 2018, deja necesită actualizarea datelor climatice din ultimii 5 ani, iar aceste date trebuie achiziționate de la Serviciul Hidrometeorologic de Stat, conform Hotărârii Guvernului nr.330/2006 pentru aprobarea nomenclatoarelor serviciilor prestate gratuit și contra plată de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat și a modului de utilizare a mijloacelor speciale ale Serviciul Hidrometeorologic de Stat, ceea ce de asemenea presupune o evaluare a efortului financiar în acest sens. Totodată, de conștientizat că actualmente Eurocodurile sunt în curs de revizuire de către Comitetul European de Standartizare CEN/TC 250 Structural Eurocodes și această ecțiune va conduce la apariția unor standarde structurale suplimentare și anume Eurocod-uri de noii generații de ex. pentru sticlă, polimeri armați cu fibre sau pentru membrane. Câteva probleme pe care se va pune accentul în Eurocod-urile noi, sunt: evaluarea și întreținerea clădirilor existente, precum și reziliența la efectele schimbărilor climatice și, se presupune implementarea noilor părți ale Eurocod-urilor de către toate statele membre UE, precum și de cele în curs de aderare. Astfel, menținerea și în continuare a situației curente și a modului de finanțare și gestionare a acestora, nu va permite îndeplinirea obligațiilor asumate de Republica Moldova față de UE.

Concomitent cu implementarea Eurocod-urilor și armonizarea reglementărilor tehnice în construcții cu cele ale UE, conform art.173 al Acordului de asociere între Republica Moldova cu UE (ratificat prin Legea nr.112/2014), va fi necesară revizuirea programelor de învățământ de specialitate, pregătirea și perfecționarea inginerilor din domeniile de proiectare, execuție și pregătire profesională, măsuri care vor facilita creșterea nivelului de calitate în construcții și sporirea gradului de securitate în exploatare a construcțiilor. Totodată, reglementările tehnice în construcții, trebuie realizate inclusiv și cu implementarea standardelor internaționale și europene actualizate în calitate de metode de verificare a performanțelor. Proiectarea, verificarea, expertizarea, realizarea unei construcții fără respectarea normativelor în construcții sau proiectarea și realizarea construcțiilor în baza unor norme tehnice depășite sau în lipsa acestora are un impact negativ major nu doar economic.

Înclusiv și în acest context, informăm că timpul necesar realizării etapelor conexe procedurii de elaborare a unui document normativ, presupune o perioadă de circa 5-6 luni de la inițierea colectării propunerilor de teme până la aprobarea proiectului Planului tematic și, 2-3 luni cuprinde perioada dintre aprobarea Planului de achiziții (de minister), a Planului tematic pentru anul curent, publicarea anunțului de intenție, lansarea achiziției publice, semnarea și înregistrarea contractelor, ce nu permite realizarea în cursul unui singur an a acțiunilor, care includ inclusiv și consultarea, avizarea și aprobarea unui document normativ. Totodată și elaborarea datelor pentru elaborarea anexelor naționale pentru implementarea Eurocodurilor, este de asemenea o acțiune complexă și de durată, cu implicarea unor resurse financiare și umane considerabile, precum și antrenarea în acest proces a mai multor instituții și specialiști din străinătate, care au experiență în acest domeniu. Suplimentar, caietele de sarcini pentru elaborarea normativelor în construcții pot prevedea și elaborarea unor studii de fezabilitate sub aspectul aplicării unor tehnologii și materiale de construcții pe baza standardelor europene la proiectarea, execuția și exploatarea construcțiilor, precum și cercetări și încercări de laborator a tehnologiilor și materialelor noi. Totodată, și numărul specialiștilor în domeniul normării tehnice și standardizării europene în construcții este insuficient pentru a acoperi toate temele, care se prezintă la licitație, ceea

ce generează o încărcare a specialiștilor existenți în domeniu și o durată mai lungă de execuție a contractelor.

În contextul celor menționate și în continuarea problemelor indicate la pct. 2 din capitolul 1 „Definirea problemelor” litera a), o problemă, care are și un impact major asupra dezvoltării SDNC, constă în volumul insuficient acumulat din defalcări în raport cu valoarea și volumul lucrărilor de construcții realizate, surselor alocate din bugetul de stat, insuficiența de specialiști pentru acordarea serviciilor de elaborare a reglementărilor tehnice în construcții, precum și neconcordanțele între normele cadrului normativ național, care conduc la nevalorificarea chiar și a celor foarte mici surse financiare alocate anual din bugetul de stat.

Dinamica acumulărilor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții și valorificării acestora este reprezentată în tabelul nr.1, iar valoarea lucrărilor de construcții executate în perioada anilor 2015-2023 în tabelul nr.2

Tabelul nr. 1

Dinamica acumulărilor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții
mii lei

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Acumulări din defalcări pentru SDNC¹	10726,6	11740,29	8658,41	9441,18	7649,86	5804,69	8482,77	8129,47	11504,35	8700,0 (planificat)
Bugetul aprobat pentru SDNC (sistat prin scr. MF)	12566,6	13975,6	6422,9	12604,2	12604,2	17604,2	15604,2	17314,6	6604,2	10000,0
Valorificat pentru SDNC	1052,14	6145,15	4135,0	6477,4	4793,1	699,7	444,80	486,248	538,60	-

Tabelul nr. 2

Valoarea lucrărilor de construcții, perioada 2015-2023
milioane lei

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valoarea lucrărilor de construcții, pe forme de proprietate, publică	130,3	126,4	160,8	111,8	168,9	165,6	197,1	278,1	Lipsa datelor la BNS
Valoarea lucrărilor de construcții, pe forme de proprietate, privată	6 680,1	6 906,9	7 614,3	9 655,1	11 036,3	12 898,8	14 829,0	15 063,2	Lipsa datelor la BNS
Valoarea lucrărilor de construcții, Totală:	8 212,8	8 200,0	9 100,1	11 356,4	13 408,5	15 090,9	16 914,1	17 348,5	16 594,3

Astfel, urmare examinării raportului dintre sursele alocate și sursele financiare acumulate anual din defalcări, pentru dezvoltarea SDNC în raport cu valoarea lucrărilor de construcții executate, pe forma de proprietate privată, pentru perioada 2015-2024, putem constata conform datelor din tabelul nr. 1 și nr.2, că au constituit în mediu de la 0,06 – 0,19%, inclusiv și raportat la valoarea totală a lucrărilor de construcții, ceea ce este cu mult mai mică în comparație cu cele 0,5% stabilite pentru virarea la bugetul

¹ Informația Ministerului Finanțelor nr.07/5-09/185 din 03.06.2024 referitor la volumul defalcărilor.

de stat a defalcărilor din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sînt finanțate din bugetul public național, de către Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții.

Totodată, menționăm că în ultimii ani, și anume în perioada 2018-2023 au fost valorificate sursele financiare alocate din bugetul de stat pentru dezvoltarea SDNC (a se vedea tabelul nr.1), doar pentru serviciile de administrare tehnică și menținere a Sistemului Informațional e-Documente Normative în Construcții de către STISC, serviciile de gestionare a portalului de documente normative în construcții www.ednc.gov.md și serviciile de elaborare și publicare a versiunii electronice „Catalogul de prețuri medii pentru materiale de construcții” acordate de către fostul Institut de Cercetări Științifice în Construcții ”INCERCOM” ÎS.

Nevalorificarea alocațiilor financiare pentru elaborarea documentelor normative în construcții, în ultimii cinci ani, sunt cauzate de faptul nerecunoașterii contractelor multianuale pentru elaborarea normativelor în construcții și refuzul Trezoreriei de Stat de a le înregistra. Important de menționat că în anii precedenți, până în 2018, astfel de contracte erau recunoscute și înregistrate. De fapt, din cauza unor proceduri complexe și de durată a procesului de elaborare a proiectelor de normative în construcții, care includ modificarea și aprobarea Planului tematic, lansarea și desfășurarea achizițiilor publice, examinarea ofertelor și achiziția serviciilor de elaborare a normativelor, iar, timpul rămas până la finele anului nu este suficient pentru elaborarea, consultarea, avizarea și aprobarea unui document normativ, precum și probabilitatea valorificării integrale a valorii alocate de bugetul de stat anual nu poate fi realizabilă. Pentru deblocarea situației create, în anul 2022 au fost întreprinse unele măsuri prin operarea modificărilor, la Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și anume la art.66 alin.3¹ care să permită „autorităților/instituțiilor bugetare asumarea angajamentelor multianuale, pe o perioadă de până la trei ani bugetari, pentru achizițiile de bunuri, lucrări și servicii a căror perioadă de realizare este mai mare de un an, în limitele cheltuielilor prognozate în acest scop pe anii respectivi.”(Legea nr.356 /2022), elaborat Regulamentul privind asumarea angajamentelor multianuale și aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.652 din 06.09.2023. Concomitent, prin Hotărîrea Guvernului nr.592/2023 a fost actualizată și ajustată la prevederile Legii nr.181/2014 cu modificările ulterioare, Hotărîrea Guvernului nr.1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, dar aceste acțiuni nu sunt suficiente pentru a diminua multiplele probleme în dezvoltarea SDNC.

În acest context, este important de menționat, că în anul 1996 a fost creat Fondul pentru finanțarea lucrărilor de constituire a bazei normative în construcții și a existat acesta un timp îndelungat, însă, a fost lichidat neargumentat prin modificări la Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții introduse prin Legea nr.177/2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, precum și prin abrogarea în anul 2007 a Hotărîrii Guvernului nr.216/2001 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de creare și distribuire a mijloacelor fondului extrabugetar pentru finanțarea lucrărilor de constituire a bazei normative în construcții. De asemenea este important de menționat faptul, că acel Fond, care era denumit inițial „fond extrabugetar” și ulterior redactată denumirea în „fond special”, inclusiv era constituit și din defalcări în mărime de 0,3 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele finanțate de la bugetul de stat și de la bugetele locale, ulterior excluse prin modificările ulterioare. Lichidarea Fondului și a prevederilor care reglementau acest proces au generat un șir de probleme care au condus la diminuarea eficacității în administrarea defalcărilor, în planificarea anuală și multianuală pentru elaborarea/actualizarea normativelor în construcții, lipsa unui organ de control privind calculul, virarea și respectarea prevederilor legale, în ultimii 15 ani, precum și a modului de raportare a persoanelor juridice privind volumul defalcărilor virate în bugetul de stat.

Scăderea volumului acumulărilor este determinată de următoarea cauză: pînă la lichidarea Fondului extrabugetar pentru finanțarea lucrărilor de constituire a bazei normative în construcții se acumula pe un cont special și se administra de către „organul național de dirijare în construcții”, la acel

moment Agenția Construcții și Dezvoltare a Teritoriului. Acumulările în Fond erau în dependență directă de gradul de implicare al Agenției în monitorizarea și controlul efectuării defalcărilor. Actualmente, conform prevederilor art.37 al Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții, finanțarea sistemului de documente normative în construcții se efectuează din bugetul de stat, volumul bugetului nefiind corelat cu volumul acumulărilor. Adică, rolul și interesul aceluși „organ național de dirijare în construcții” în monitorizarea și controlul efectuării defalcărilor a fost diminuat prin prevederile legale. Cu toate acestea, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale realmente este cointeresat în acumularea în volum deplin a mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții, în scopul realizării la un nivel înalt a politicii de stat privind dezvoltarea reglementărilor tehnice naționale în domeniul construcțiilor și armonizarea acestora cu cele ale Uniunii Europene și asumarea pe deplin a angajamentelor Republicii Moldova stabilite în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte din 27.06.2014, ratificat prin Legea nr.112/2014, care în art. 173 alin.(1), prevede că: „*Republica Moldova ia măsurile necesare pentru a asigura în mod progresiv conformitatea cu obiectivele Uniunii în materie de reglementări tehnice, standarde, metrologie, acreditare, evaluarea conformității, sisteme corespunzătoare și sistemul de supraveghere a pieței, și se angajează să urmeze principiile și practicile prevăzute în acquis-ul relevant al Uniunii.*”, avându-se concomitent în vedere și aducerea reglementărilor tehnice naționale în conformitate cu Eurocodurile în construcții – standarde europene.

Totodată, subliniem că necesitatea creării unui fond special destinat pentru buna asigurare a dezvoltării bazei normative în construcții, constituit cu participarea investitorilor în construcții inclusiv și a construcțiilor realizate cu suportul bugetului de stat, a fost conștientizată încă de la primii pași de independență a țării, inclusiv și necesitatea consolidării sistemului calității în construcții, în scopul asigurării rezistenței mecanice a construcțiilor; securitatea la incendiu; igienă, sănătate și mediu înconjurător; siguranță și accesibilitate în exploatare; protecție împotriva zgomotului; economie de energie și izolare termică precum și utilizare sustenabilă a resurselor naturale - cerințe fundamentale obligatorii pentru obținerea unor construcții de calitate, astfel încât să nu reprezinte o amenințare pentru viața oamenilor și mediul înconjurător, cerințe transpuse în legislația națională din cea a UE. Sistemul calității în construcții, care nu poate fi fără o bază de reglementări tehnice de calitate ajustate la cele ale UE, reprezintă, conform art.1 din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții, un „sistem care determină și traduce în fapt politica și strategia calității, destinate să prevină noncalitatea, să asigure realizarea, atestarea și garantarea calității cerute, în condiții raționale de cost și termen”.

Concomitent, remarcăm că, importanța creării acestui Fond a fost examinată și aprobată în cadrul ședinței Comisiei Naționale pentru Consultări și Negocieri Colective din anul 2022 (procesul-verbal nr.24-78-12230 din 16.12.2022) și astfel crearea acestuia a fost prevăzută de Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 și în Planul de acțiuni a Guvernului.

Prin Fondul creat se va asigura gestionarea eficientă și transparentă a surselor financiare acumulate din defalcările agenților economici cu activități în construcții, a celor alocate din bugetul de stat și din alte surse care nu contravin legislației și va conduce la creșterea gradului de armonizare a documentelor normative pentru domeniul construcțiilor, amenajării teritoriului și urbanismului cu cele ale Uniunii Europene.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Problemele de eficiență în domeniul construcțiilor sunt în mare parte cauzate de un complex de factori care au la bază deficiențele cadrului de reglementare, abordările care nu sunt racordate la cerințele domeniului construcțiilor care se dezvoltă rapid, la tendințele și practicile europene, precum și necesitatea de a ține pasul cu progresul tehnologic și noile practici în domeniu:

- cadrul normativ este slab dezvoltat, întârzierea în transpunerea directă în legislația națională (reglementări tehnice care transpun legislația de armonizare) a directivelor/regulamentelor europene, aferente domeniului construcțiilor inclusiv a Eurocod-urilor, liberei circulații a bunurilor, serviciilor”, nerespectarea măsurilor stabilite prin reglementărilor tehnice naționale pentru domeniul construcțiilor;

- nu sunt stabilite clar atribuțiile principale ale autorităților de reglementare și control în domeniul monitorizării calculării, defalcărilor și a modului de raportare ale acestora;

- lipsa dezvoltării progresive a cadrului normativ național pentru sistemul de dezvoltare a SDNC în conformitate cu tendințele și obiectivele Uniunii Europene, și transpunerea principiilor și practicilor bune prevăzute în acquis-ul relevant al UE.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Necesitatea proiectului de lege se datorează soluționării problemelor descrise la lit. a) și b) a compartimentului 1.

Problemele invocate au evoluat treptat, fiind dezvoltate și cristalizate concomitent cu dezvoltarea diferitor metode de activități de întreprinzător, apariția noilor tehnologii, de efectele schimbărilor climatice, etc. Totodată, unele cauze ale problemelor au apărut din momentul modificării și abrogării unor prevederi prevăzute inițial de actele normative, aceste acțiuni nefiind justificate sau fără a fi efectuată o analiză detaliată asupra întregului domeniu de reglementare în construcții.

Fără o intervenție în cadrul normativ din partea statului, problemele definite și descrise doar se vor amplifica, fiind create costuri și riscuri mult mai mari reieșind și din factorul inflației din ultima perioadă, stării de război de la hotarele țării și a costurilor foarte mari la sursele energetice, care sunt utilizate în sectorul construcțiilor și industriei materialelor de construcții.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul normativ relevant pentru pentru domeniul construcțiilor este reprezentat de următoarele legi și hotărâri ale Guvernului:

Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023;

Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții;

Legea nr.131/2016 privind achizițiile publice;

Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale;

Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător;

Hotărârea Guvernului nr.652 din 06.09.2023 pentru aprobarea Regulamentului privind asumarea angajamentelor multianuale;

Hotărârea Guvernului nr.1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții;

Hotărârea Guvernului nr.913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții;

Hotărârea Guvernului nr.360/1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții;

Hotărârea Guvernului nr.361/1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor.

Reglementările tehnice (coduri practice în construcții) aprobate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor și elaborate în scopul asigurării cerințelor fundamentale de calitate a construcțiilor, și anume:

A - rezistență și stabilitate;

B - siguranță în exploatare;

C - siguranță la foc;

D - igienă, sănătatea oamenilor, refacerea și protecția mediului înconjurător;

E - izolație termică, hidrofugă și economie de energie;
F - protecție împotriva zgomotului;
G – utilizare sustenabilă a resurselor naturale.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist).

Principalele obiective ale intervenției statului sunt:

- 1) dezvoltarea continuă a Sistemului de documente normative în construcții (SDNC) ajustat la cerințele UE;
- 2) reducerea impacturilor urmare a realizării construcțiilor și a industriei produselor pentru construcții asupra mediului și securității oamenilor;
- 3) asigurarea unei clarități și optimizarea reglementărilor tehnice în construcții bazate pe prevederile Eurocod-urilor, reducerea suprapunerilor de norme și contradicția cu alte acte normative;
- 4) asigurarea siguranței oamenilor și a mediului înconjurător în procesul de exploatare a construcțiilor;
- 5) transpunerea reglementărilor tehnice în construcții ale UE de către Moldova, precum și alinierea la practicile bune în construcții ale UE până în anul 2030.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „A nu face nimic”, scenariu de referință înseamnă, prin urmare, de a lăsa lucrurile așa cum sunt, fără care problemele pe parcurs pot evolua și crea contradicții în aplicare, precum și păstra gestionarea „defectuoasă” în continuarea și inclusiv manifestată prin lipsa supravegherii și controlului din partea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și a al Serviciului fiscal de stat a modului de calculare și virare a defalcărilor stabilite în art.37 de Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții și din data de 30.01.2025 de Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Opțiunea recomandată derivă din principalele prevederi ale proiectului de lege, care vizează crearea Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții (FNDS DNC), pentru asigurarea unei bune organizări a modului de gestionare eficientă a surselor alocate de bugetul de stat pentru dezvoltarea bazei normative în construcții, și ajustarea responsabilităților instituțiilor responsabile de domeniu, precum organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul finanțelor și a serviciului Fiscal de Stat.

Proiectul de lege este structurat în 15 articole, după cum urmează:

- Articolul 1. Obiectul de reglementare, care constă în stabilirea principiilor generale de constituire, organizare, finanțare și funcționare a Fondului național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții;
- Articolul 2. Noțiuni principale, care include unele noțiuni principale care nu sunt prevăzute în Codul urbanismului și construcțiilor;
- Articolul 3. Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții, care stabilește modul de gestionare a mijloacelor financiare acumulate din alocări din bugetul de stat, din surse de asistență externă și din alte surse neinterzise de legislație, instituția responsabilă de gestionare a acestora, constituirea Consiliului Național de Coordonare a Fondului pentru aprobarea, monitorizarea

gestionării mijloacelor alocate Fondului, promovarea și coordonarea obiectivelor de dezvoltare a SDNC, finanțarea angajamentelor multianuale, etc.;

- Articolul 4. Destinația Fondului, care stabilește detaliat lucrările pentru dezvoltarea SDNC, pentru care vor fi utilizate sursele financiare ale Fondului;

- Articolul 5. Principiile generale de alocare a mijloacelor din Fond, care stabilește că alocarea mijloacelor din Fond se va realiza în baza principiilor de bază și anume pe principiul eficienței, echității și liberei concurențe, durabilității, planificării, coordonări cât la nivel național așa și la nivel sectorial, parteneriat prin cooperarea autorităților publice centrale cu partenerii sociali (patronatele și sindicatele în construcții și industria materialelor de construcții) și societatea civilă, transparență;

- Articolul 7. Contribuții obligatorii ale beneficiarilor (investitorilor) construcțiilor, care prevede modul de virare a defalcărilor;

- Articolul 8. Prevede contribuții benevole ale persoanelor fizice și juridice, granturile de la organizațiile donatoare internaționale, alte surse neinterzise de legislație;

- Articolul 9. Prevede atribuțiile Guvernului în procesul de formare, utilizare și gestionare a Fondului, aprobarea modului de formare și utilizare a mijloacelor Fondului ș.a.;

- Articolul 10. Prevede atribuțiile Atribuțiile Consiliului Național de Coordonare a Fondului;

- Articolul 11. Prevede atribuțiile organului central de specialitate în domeniul construcțiilor;

- Articolul 12. Prevede implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a SDNC finanțate din mijloacele Fondului se realizează prin o unitate de implementare, creată în cadrul Oficiului amenajarea teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor (OATUCL) de către organul central de specialitate în domeniul construcțiilor, precum și modul de organizare și funcționare ale acesteia;

- Articolul 13. Stabilește entitățile cu atribuții de control și responsabilitățile acestora;

- Articolul 14. Pentru asigurarea transparenței procesului de dezvoltare a SDNC prevede instituirea resursei informaționale automatizate: Sistemul informațional „Portalul documentelor normative în construcții” (eDNC);

- Articolul 15. Dispoziții finale și tranzitorii, prevede intrarea în vigoare a actului normativ la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și alte prevederi tranzitorii.

Implementarea actului normativ propus va avea un impact pozitiv asupra sectorului construcțiilor, dat fiind stabilirea la nivel național a unor măsuri sigure și transparente.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost analizate.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Lipsa de intervenție și menținerea stării actuale va conduce la perpetuarea realizării ineficiente a obiectivului de dezvoltare a SDNC, monitorizare și administrare a surselor alocate din bugetul de stat și din alte surse legale neeficient, lipsa de control în continuare asupra calculării și virării defalcărilor în domeniul construcțiilor stabilite de legislația în vigoare, precum și la continuarea realizării necalitative a activităților ce țin de elaborarea, avizarea și aprobarea reglementărilor tehnice în domeniul construcțiilor, proiectărilor, amenajării teritoriului și urbanismului și industriei materialelor de construcții.

Efectele pozitive ale opțiunii recomandate sunt detaliate la pct.1 subpct.b) și pct.4 subpct.b1) ale prezentei analize.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

În cadrul elaborării AIR preliminar s-au stabilit 2 opțiuni de soluționare a problemelor identificate:

Opțiunea I. „A nu face nimic”.

I – a nu face nimic, a lăsa lucrurile așa cum sunt.

În acest context, în cazul în care Fondul pentru dezvoltarea SDNC, nu va fi creat, există riscul:

1) neîndeplinirii angajamentelor asumate în contextul implementării Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472/2016 și imposibilității de realizare a obligațiilor asumate de Republica Moldova ca țară candidat în UE privind ajustarea cadrului normativ și a reglementărilor tehnice în construcții naționale la cel al Uniunii Europene, precum și asigurarea coerenței cu alte acte legislative ale Uniunii Europene, aferente domeniului construcțiilor;

2) nerealizarea acțiunilor stabilite prin Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024 (nr.297) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023, a acțiunii nr.38 din Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2024-2026 și a acțiunilor din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2024 (art.343 și art.347);

3) urmare a multiplelor restructurări ale Guvernului, neasigurarea continuității realizării acțiunilor necesare pentru dezvoltarea SDNC inclusiv cu întreruperea finanțării acestora și a procesului de contractare, elaborare, consultare, avizare și expertizare a proiectelor normativelor în construcții contractate.

Opțiunea II - Elaborarea proiectului de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.

Autorii AIR optează pentru **opțiunea II**, întrucât aceasta corespunde necesităților actuale domeniului și este cea mai bună modalitate de a asigura eficient și transparent gestionarea surselor financiare acumulate pentru dezvoltarea bazei normative în construcții (SDNC) pentru realizarea obligațiilor asumate de Republica Moldova față de UE.

Efectele pozitive ale opțiunii recomandate sunt descrise la pct.1 subpct.b) și pct.4 subpct.b1) ale prezentei analize.

Costuri:

Costuri directe privind implementarea proiectului de lege nu implică alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute de art.347 din Codul Urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 și transpuse în art.3 alin.(3) al proiectului de act normativ, care includ mijloace financiare:

- alocații aprobate prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014;

- defalcări ale investitorilor în construcții, prin transferul la bugetul de stat, indiferent de forma de proprietate, în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național;

- surse de asistență externă și din alte surse neinterzise de legislație, inclusiv sub formă de donații, granturi, mijloace financiare alocate de către partenerii de dezvoltare/instituțiile financiare internaționale donatoare pentru implementarea proiectelor și alte surse legale.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

<p>Reieșind din prevederile legislației aplicabile în vigoare, nu au fost analizate opțiuni alternative.</p>
<p><i>c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta</i></p>
<p>În urma analizei opțiunii recomandate nu au fost identificate riscuri majore care ar putea duce la eșecul intervenției sau la efecte negative în general.</p>
<p><i>d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi</i></p>
<p>Prevederile proiectului nu implică costuri suplimentare pentru agenții economici.</p>
<p><u>Concluzie</u></p>
<p><i>e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați</i></p>
<p>Putem concluziona că Opțiunea II va oferi mai bune avantaje economice și sociale.</p> <p>Astfel se optează pentru promovarea Opțiunii II ca fiind una ce corespunde criteriului de planificare a unei reglementări eficiente, agenții economici și alți subiecți implicați în domeniul vizat, care vor asigura dezvoltarea și funcționarea SDNC și asigura realizarea construcțiilor în baza unor reglementări tehnice calitative armonizate cu reglementările tehnice ale UE.</p> <p>Efectele pozitive ale opțiunii recomandate sunt descrise la pct.1 subpct.b) și pct.4 subpct.b1) ale prezentei analize.</p> <p>Propunerea proiectului de actul normativ va contribui la îmbunătățirea situației din sectorul construcțiilor și asigura buna realizare a obiectivului privind dezvoltarea SDNC, calității în construcții, participarea mai activă a companiilor de construcții la dezvoltarea SDNC, urmare a asigurării transparenței în gestionarea surselor financiare și întoarcerii încrederii acestora prin crearea Fondului.</p> <p>Fondul creat pentru dezvoltarea SDNC va facilita de asemenea și implementarea Eurocodurilor pentru proiectarea construcțiilor și ajustarea bazei normative ale Moldovei la Eurocoduri și alte standard de calitate ale UE.</p> <p>Astfel, Opțiunea II este cea mai optimă la moment.</p>
<p>5. Implementarea și monitorizarea</p>
<p><i>a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare</i></p>
<p>Implementarea opțiunii recomandate va fi asigurată de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, inclusiv și prin IP „Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe, conform domeniilor atribuite.</p> <p>Necesită modificarea cadrului normativ: Hotărârea Guvernului nr.633/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe, Hotărârea Guvernului nr.391/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și Hotărârea Guvernului nr.1436/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții.</p>
<p><i>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</i></p>
<p>Implementarea prezentului proiect va fi monitorizat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în calitate de indicatori de performanță fiind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - numărul de proiecte de acte normative contractate și în proces de elaborare; - numărul de proiecte de acte normative elaborate, aprobate și publicate;

<p>- cadru normativ (elaborarea și actualizarea reglementărilor tehnice) pentru sectorul construcțiilor ajustat la reglementările tehnice și standardele în construcții ale UE către anul 2030;</p> <p>- majorarea ponderii agenților economici care contribuie prin defalcări la dezvoltarea SDNC.</p>
<p><i>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</i></p>
<p>Indicatorii de performanță vor fi prezentați anual conform rapoartelor anuale privind volumul surselor acumulate în Fond urmare virării defalcărilor conform prevederilor legislației în vigoare, de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și privind valorificarea acestora pentru dezvoltarea SDNC de către IP „Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe”.</p> <p>Monitorizarea performanței va fi efectuată prin analiza indicatorilor de performanță și întocmirea raportului anual de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p>
<p>6. Consultarea</p>
<p><i>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</i></p>
<p>Luând în considerare relațiile juridice reglementate de proiect se poate determina mai multe grupuri de interese de bază:</p> <p>1) autoritățile de reglementare: Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Mediului, Ministerul Energiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Centrul Național Anticorupție;</p> <p>2) autoritățile de supraveghere a calității în construcții: Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția Națională pentru Sănătate Publică;</p> <p>3) companii de construcții și proiectări, producători de materiale de construcții și, asociații ale acestora (patronatele și sindicatele în construcții);</p> <p>4) alți participanți în procesul de investiții, instruirii și atestări (certificări) în construcții. Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe (OATUCL).</p>
<p><i>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</i></p>
<p>Pentru asigurarea transparenței decizionale, consultarea publică are loc prin expunerea/publicarea Anunțului despre inițierea elaborării actului normativ și AIR-ului asupra acestuia, pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, la compartimentul „Transparența decizională”, rubrica „Proiecte de documente” și la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11818 . Careva propuneri sau obiecții până în prezent nu au parvenit.</p> <p>Totodată, subiectul creării Fondului național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții, precum și importanța acestuia a fost examinată în cadrul ședinței Comisiei Naționale pentru Consultări și Negocieri Colective din luna decembrie 2022 (procesul-verbal nr. 24-78-12230 din 16.12.2022 se anexează) și acțiunea respectivă a fost inclusă în Planul de acțiuni a Guvernului pentru realizare în anul 2024.</p> <p>AIR-ul se prezintă spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.23/2019.</p> <p>Proiectul actului normativ împreună cu AIR-ul va fi supus consultării publice și avizării oficiale, conform legislației în vigoare.</p>
<p><i>c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)</i></p>
<p>Opinia entităților consultate va fi luată în considerație la definitivarea proiectului.</p>

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	+1		
fluxurile comerciale și investiționale	+1		
competitivitatea afacerilor	+1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	+1		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	+1		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+1		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+1		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	+1		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	+1		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	+1		
intensitatea energetică	0		

eficiența și performanța energetică	+1		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul preliminar de act normativ

Nr. 10 – 3605 din 05.07.2024

Cancelaria de Stat

Prin prezenta, în temeiul prevederilor pct. 179 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, se prezintă pentru înregistrare proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții*, însoțit de materialele aferente.

CERERE privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții a fost elaborat în scopul realizării acțiunii stabilite în pct. 297 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023 și ajustării prevederilor legale la prevederile Codului Urbanismului și Construcțiilor nr.434/2023.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Energiei;

		<p>Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Culturii Ministerul Apărării; Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Proprietății Publice; Agenția de Guvernare Electronică; Congresul Autorităților Locale din Moldova; Centrul Național Anticorupție.</p>
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Alina TAGADIUC, consultant principal, Direcția politici și reglementări în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor, tel: (022) 250-678, e-mail: alina.tagadiuc@midr.gov.md
7.	Anexe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții; 2. Nota informativă la proiect; 3. Legea privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții; 4. Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege privind Fondul național pentru dezvoltarea sistemului de documente normative în construcții.
8.	Data și ora depunerii cererii	Conform semnăturii electronice
9.	Semnătura	(Semnat electronic)

Secretar general

Angela ȚURCANU